

Zpráva o činnosti Knihovny ČZU za rok 2020

ČZU | Knihovna

Zpráva o činnosti Knihovny ČZU za rok 2020

Zodpovídá:

doc. Ing. Petr Valášek, Ph.D.

Prorektor pro kvalitu vzdělávací a tvůrčí činnosti

Vypracovali:

PhDr. Hana Landová, Ph.D.

ředitelka Knihovny ČZU

Bc. Marie Konečná

vedoucí Oddělení knihovních služeb

Bc. Alžběta Čechová

vedoucí Oddělení knihovních fondů

Ing. Daniel Novák, CSc.

vedoucí Kartového centra a e-shopu

Mgr. Kristýna Paulová

vedoucí Oddělení informační podpory a vzdělávání

Obsah

1 / KNIHOVNA ČZU V ROCE 2020	7
2 / ZKVALITŇOVÁNÍ SLUŽEB KNIHOVNY ČZU: NEJVÝZNAMNĚJŠÍ AKTIVITY V ROCE 2020	10
3 / JEDNOTLIVÁ ODDĚLENÍ A JEJICH ČINNOST V ROCE 2020	11
4 / PROJEKTOVÁ ČINNOST	18
5 / ÚČAST NA ODBORNÝCH AKCÍCH, ROZVOJ KOMPETENCÍ ZAMĚSTNANCŮ A SPOLUPRÁCE	19
6 / PLÁNY PRO ROK 2021	20

1 / Knihovna ČZU v roce 2020

1.1 / Do nového roku s novým názvem

Od 1. ledna 2020 došlo ke změně názvu původního Studijního a informačního centra na Knihovnu ČZU (zkratka: LIB). Tato změna, která byla schválena kolegiem rektora v září 2019 a několik následujících měsíců pečlivě připravovaná, jako kdyby předznamenala zcela výjimečný rok 2020, který byl plný změn a mimořádných událostí. A to samozřejmě nejen v kontextu Knihovny ČZU.

1.2 / Knihovna v době epidemie covidu-19

Fungování Knihovny ČZU bylo počínaje březnem 2020 zásadně poznamenáno probíhající **epidemií nemoci covid-19**. Stejně jako ostatní součásti univerzity se i Knihovna ČZU musela nové situaci přizpůsobit a výrazně změnit pravidla fungování a poskytování jednotlivých služeb. Ve velmi úzké spolupráci s pracovníky Odboru bezpečnosti, kteří poskytovali cenné konzultace v průběhu celého roku, byly provedeny nezbytné **úpravy interiéru**. Zejména šlo o instalaci dávkovačů na dezinfekci a instalaci ochranných plexiskel v místech, kde dochází k nejčastějšímu kontaktu mezi návštěvníky knihovny a knihovníky (výpůjční pult, pult ve Velké studovně, Kartové centrum a výdejní místo e-shopu).

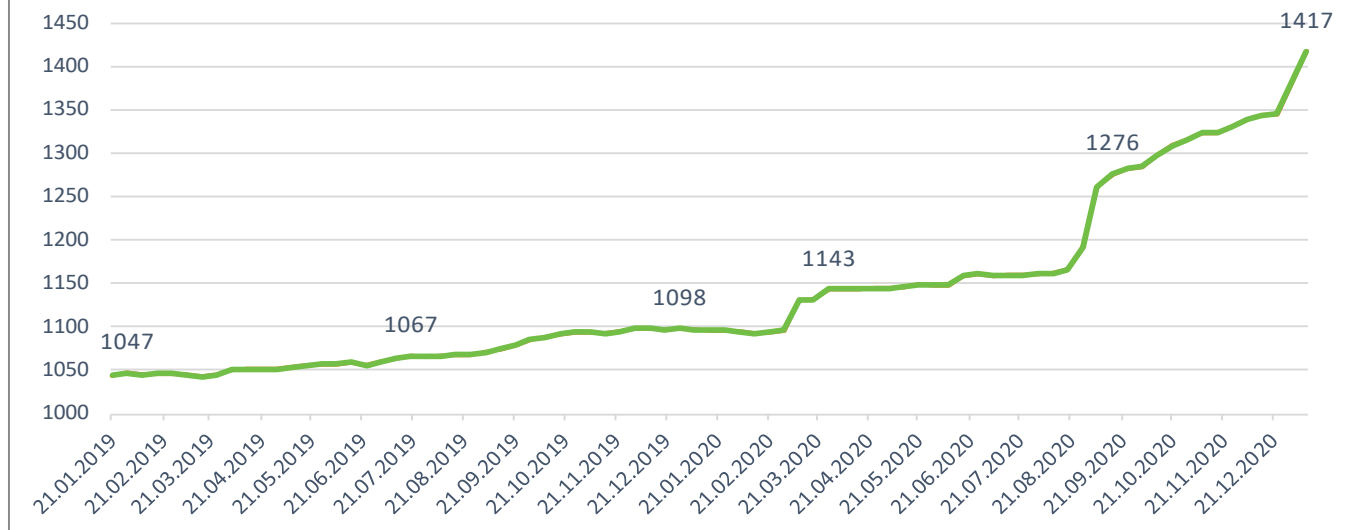
Rutině byla využívána **režimová opatření**, zejména povinnost nosit roušky, dodržovat rozestupy a pravidelná dezinfekce rukou – a to jak mezi uživateli, tak mezi knihovníky. Celá situace pochopitelně ovlivnila i způsob výkonu práce zaměstnanců knihovny. V závislosti na aktuální situaci byla využívána práce z domova (u pozic, kde to povaha práce umožňuje), střídání v kancelářích, příp. zajištění služeb pracovníky rozdělenými do dvou skupin, které se vůbec nepotkávaly. O vhodnosti zvolených opatření a jejich pečlivém dodržování svědčí i fakt, že nikdo z pracovníků knihovny se nenakazil onemocněním covid-19 při výkonu své práce. Pevně doufáme, že to tak zůstane i v roce 2021.

Navzdory výše zmíněným komplikacím lze konstatovat, že knihovna byla, až na krátké období v samotném počátku epidemie na jaře 2020, schopna **poskytovat většinu svých služeb po celý rok**. Velkou část služeb se podařilo přenést do online prostředí, výpůjčky studijní literatury pak byly poskytovány na základě předchozí rezervace a v bezpečném režimu s minimem kontaktu mezi knihovníkem a uživatelem knihovny. Jedinou výjimkou bylo studium ve studovnách a čítárnách, které nebylo z důvodu platných vládních opatření po značnou část roku vůbec možné.

Byla zřízena **mobilní telefonní infolinka**, aby měli uživatelé možnost jednoduše získat potřebné informace i v případě, že v budově knihovny nejsou přítomni zaměstnanci. Mimořádná situace zdůraznila **potřebu posílení PR aktivit**. Základem se stalo pravidelné, podrobné a včasné informování uživatelů zejména prostřednictvím webu knihovny a sociální sítě Facebook. Především z dat počtu uživatelů sledujících facebookovou stránku Knihovny ČZU vyplývá nárůst zájmu ze strany uživatelů. V roce 2019 se počet uživatelů držel okolo 1000 sledujících (k 21. 1. 2019 bylo 1044 sledujících, 31. 12. 2019 se zvýšil počet na 1097). V roce 2020 vzrostl počet uživatelů sledujících stránky na 1345. První skokový nárůst počtu uživatelů nastal v březnu 2020 (začátek pandemie covid-19). Druhý výrazný přírůstek uživatelů byl zaznamenán v září 2020, tj. na začátku akademického roku (a zároveň v období, kdy nebylo jasné, jak bude probíhat výuka v zimním semestru 2020, opět z důvodu pandemie covid-19). Nejlépe to ilustruje graf za poslední dva roky:

Počet lidí sledujících facebookovou stránku Knihovny ČZU.

V roce 2019 se zvýšil počet sledujících facebookové stránky Knihovny ČZU (tehdy Studijní a informační centrum ČZU) o 5 %. V roce 2020 byl nárůst počtu sledujících o více než 20 %.

Graf 1: Celkový počet uživatelů sledujících facebookovou stránku Knihovny ČZU za období 11. 1. 2019 až 1. 1. 2021

1.3 / Proměny a rozvoj týmu

Navzdory neobvyklým okolnostem probíhal i v roce 2020 rozvoj týmu pracovníků Knihovny ČZU, kteří zajišťují všechny potřebné agendy a služby spadající do kompetence našeho pracoviště. S rozvojem týmu souvisí i možnost zkvalitňování služeb stávajících, případně zavádění nových služeb, po kterých je mezi studenty a akademickými pracovníky poptávka a které logicky zapadají do portfolia moderní univerzitní knihovny.

Zásadní personální změnou byl odchod dosavadního zástupce ředitelky Mgr. Dominika Bláhy v září 2020 (z důvodu stěhování do zahraničí). V pozici zástupce ředitelky D. Bláhu nahradila Bc. Marie Konečná (zároveň i vedoucí Odd. knihovnických služeb). Pozici vedoucího Odd. knihovnických fondů po něm převzala Bc. Alžběta Čechová. Na pozici správce elektronických informačních zdrojů v říjnu 2020 nastoupila Bc. Kristýna Rýznarová, která si přinesla cenné zkušenosti z Národní technické knihovny. Na nově vytvořenou pozici koordinátora Open Science byla v září 2020 přijata Bc. Anežka Kodatová, která spolu s kolegy v Odd. informační podpory a vzdělávání začala rozvíjet služby podpory akademických pracovníků právě v oblasti stále častěji skloňovaného tématu otevřené vědy.

Na jaře 2020 také proběhl druhý ročník hodnotících rozhovorů. Tyto rozhovory jsou jedním z důležitých

nástrojů vedení knihovny pro zajištění efektivní zpětné vazby od pracovníků jednotlivých oddělení směrem k vedoucímu a naopak. Probíhají také mezi vedoucími oddělení a ředitelkou knihovny.

1.4 Spolupráce v rámci ČZU i za hranicemi univerzity

Komunikace a spolupráce s partnery v rámci univerzity stejně jako za jejími hranicemi je klíčová pro další rozvoj služeb Knihovny ČZU a též pro jejich propagaci v rámci komunity (potenciálních) uživatelů. Některé projekty, na kterých knihovna pracuje, by nebyly realizovatelné bez úzké spolupráce se zástupci fakult/IVP a také dalšími rektorátními pracovišti.

V rámci ČZU probíhá spolupráce zejména na platformě pravidelných porad vedoucích pracovníků rektorátních pracovišť a kvestora, dále pak na platformě Knihovnické rady ČZU a Pedagogické rady. Došlo k zásadnímu posílení spolupráce v oblasti PR aktivit. Zástupci Knihovny ČZU se začali účastnit pravidelných porad Odboru vnějších vztahů s fakultami.

Jedním příkladem spolupráce napříč univerzitou je příprava vzniku Nakladatelství ČZU, která probíhá v úzké součinnosti se zástupci všech fakult ČZU

a IVP. Pravidelné konzultace nad jednotlivými materiály, zjišťování potřeb a zájmu na straně fakult/IVP a implementace připomínek snad povedou k úspěšnému ustavení Nakladatelství ČZU na jaře 2021 a k zajištění lepší koordinace ediční činnosti na naší univerzitě a podpory autorů.

Za hranicemi ČZU probíhá spolupráce s Národní technickou knihovnou a s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) a Knihovnou Antonína Švehly (KAŠ). Obě tyto spolupráce jsou i smluvně podchyceny.

Pracovníci Knihovny ČZU rozvíjeli i v roce 2020 odbornou spolupráci s dalšími partnery v rámci České republiky i v zahraničí, a to zejména formou členství v knihovnických profesních organizacích či dalších pracovních skupinách:

- **Asociace knihoven vysokých škol České republiky** (institucionální členství): H. Landová byla v únoru 2019 opětovně zvolena předsedkyní Výkonného výboru na funkční období 2019 až 2022. K. Paulová je předsedkyní Odborné komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost – IVIG.

- **Ústřední knihovnická rada MK ČR:** H. Landová je jmenovanou členkou tohoto poradního orgánu ministra kultury.
- **Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR** (institucionální členství), včetně aktivního působení T. Garamszegi v sekci pro bezbariérové knihovny.
- **Sdružení knihoven ČR** (institucionální členství),
- **LIBER - Association of European Research Libraries** (institucionální členství),
- **American Library Association / Association of College and Research Libraries** (H. Landová – individuální členství).
- Pracovní skupina **Manažeři Open Science** (T. Šímová, A. Kodatová).

Ředitelka Knihovny ČZU H. Landová byla v lednu 2020 jmenována členkou Garanční rady Národní knihovny ČR a v listopadu 2020 také členkou komise pro výběr kandidáta / kandidátky na pozici generálního ředitele / ředitelky Národní knihovny České republiky (příkaz ministra ze dne 18. 11. 2020).

2 / Zkvalitňování služeb Knihovny ČZU: nejvýznamnější aktivity v roce 2020

Kromě běžných agend zajišťovaných jednotlivými odděleními Knihovny ČZU níže vybíráme významné momenty roku 2020, které vedly k zásadnějším změnám, rozšíření či zkvalitnění poskytovaných služeb, nabízených informačních zdrojů či dostupných prostor knihovny.

Rozšíření nabídky elektronických informačních zdrojů

Portfolio elektronických informačních zdrojů pro studium, vědu a výzkum se rozšířilo o dvě důležité položky:

- **Bookport** - obsahuje téměř 2 000 odborných e-knih od českých nakladatelů
- **JoVE** - databáze výukových videí z přírodních věd

Posílení nákupu knih přes DDA

Vzhledem k omezené možnosti osobní návštěvy knihovny jsme uvolnili větší část prostředků na nákup elektronických knih navržených samotnými uživateli (tzv. demand-driven acquisition neboli DDA). Oproti roku 2019 (nákup v hodnotě 100 000 Kč) jsme v roce 2020 vyhradili na tento nákup 250 000 Kč. Tímto způsobem bylo zakoupeno 99 publikací (srovnaj: 31 publikací v roce 2019).

Online výukový portál: veškerá výuka z pohodlí domova

Již během jara jsme přesunuli veškerou naši výukovou činnost do online prostředí. Navázali jsme na naše aktivity z minulosti a vytvořili jednotný výukový portál (na webových stránkách knihovny pod názvem "Podpora studia a vědy"). Odtud se studenti i vědci dostanou k celému našemu portfolio výuky, které zahrnuje několik komplexních e-learningových modulů v prostředí Moodle, tři kanály v prostředí MS Stream s desítkami nahraných videí, kalendář s plánovanými webináři a semináři a také odkazy na náš Youtube kanál, který je otevřený pro širokou veřejnost.

Výuka doktorandů na nové úrovni

V roce 2020 jsme kladli důraz na vylepšení nabídky výuky pro studenty doktorského studia. Na jaře knihovníci poprvé samostatně vedli a garantovali akreditovaný předmět "Práce s databázemi", zaměřující se na výuku informační gramotnosti pro doktorandy z FAPPZ. Zkušenosti jsme využili i při podzimní výuce pro studenty z dalších fakult a v roce 2021 budeme předmět, který si studenti velmi chválili, opakovat.

Open Science na ČZU: nový koordinátor a nový portál

Rozvoj podpory otevřené vědy považujeme za jednu z našich priorit. V roce 2020 se nám podařilo vytvořit novou pozici koordinátora Open Science, díky kterému může vzniknout prostor pro komplexní podporu autorů z ČZU publikujících v režimu Open Access. Vznikl nový portál Open Science (součástí webu Knihovny ČZU), zapojili jsme se do mezinárodní akce Open Access Week a do několika pracovních skupin, které rozvíjejí myšlenky Open Science (OA manažeři, Iniciativa OA při Asociaci knihoven vysokých škol ČR).

Zasílání studentských průkazů poštou

V reakci na epidemickou situaci jsme během cca 14 dnů s využitím zavedeného prostředí knižního e-shopu realizovali možnost zasílání studentských karet studentům prvních ročníků poštou.

3 / Jednotlivá oddělení a jejich činnost v roce 2020

3.1 / Oddělení knihovních služeb (vedoucí: Bc. Marie Konečná)

Oddělení knihovních služeb zajišťuje následující agendy:

- absenční i prezenční výpůjčky pro studenty, zaměstnance i veřejnost,
- provoz studoven,
- vnitrostátní i mezinárodní meziknihovní výpůjční služby,
- referenční služby,
- správu skladů,
- opravy knihovního fondu,
- spolupráci s Knihovnou Antonína Švehly (ÚZEI) - vzájemné vrácení fondu.

Oddělení knihovních služeb (dále jen OKS) zajišťuje primárně služby prezenční, tj. na místě v přímém kontaktu s uživateli. Vzhledem k pandemii covid-19 a mnoha opatřením, která se v průběhu roku zaváděla, byly prezenční služby značně omezeny a do určité míry pozměněny:

■ Úprava prostoru:

nainstalování plexiskel do Výpůjčního pultu a u služby ve Velké studovně, dočasné omezení počtu studijních míst ve všech studovnách (v závislosti na omezení počtu osob na 15 m²).

■ Úprava otevírací doby:

aktualizováno dle vládních opatření a omezení v konzultaci s krizovým štábem ČZU.

■ Úprava zajišťování služeb:

pro snížení rizika výpadku služeb zajišťovány služby po většinu roku ve dvou směnách knihovníků, které se vzájemně nepotkávaly.

■ Úprava workflow služeb:

podle aktuální situace se upravovalo workflow některých činností tak, aby odpovídalo dané situaci.

Např.:

- Důraz na bezkontaktní vrácení knih (přes Biblio-box atp.).
- Karanténa knih (v prvních měsících pandemie).
- Zavedení objednávání výpůjček knih předem přes e-mail (knihovna k tomu nemá vhodný rezervační systém v rámci knihovního systému).
- Pravidelné prodlužování všech výpůjček uživatelům a odpouštění dluhů za pozdní vrácení (vstřícný přístup k uživatelům, kteří v mnoha případech neměli ani šanci dojet během roku do knihovny).

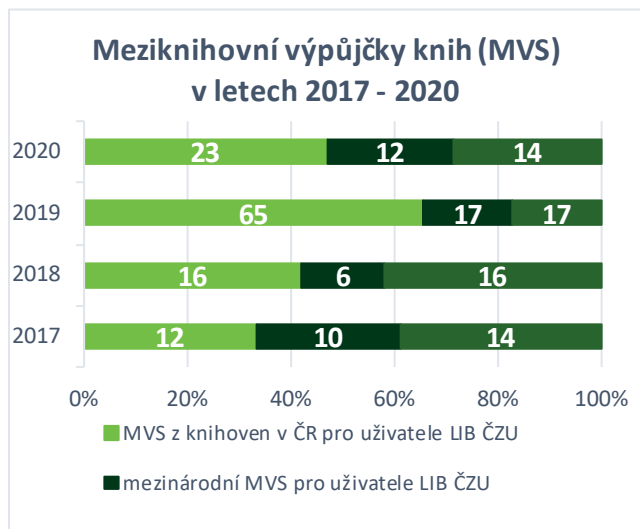
Pracovníci OKS se v průběhu roku 2020 věnovali i následujícím aktivitám:

Spolupráce na revizi velkého skladu knih a skript:

v průběhu léta koordinovalo Odd. knihovních fondů pravidelnou revizi fondu v budově Knihovny ČZU (povinnost daná zákonem) a pracovníci OKS byli do celého procesu aktivně zapojeni.

Meziknihovní výpůjční služby (dále jen MVS) byly

v roce 2020 také částečně omezeny, zejména vzhledem k omezenému fungování celé sítě knihoven v ČR. Nicméně pokud to opatření dovolila, byly požadavky vyřizovány. Níže uvedený graf ukazuje pokles počtu splněných požadavků MVS, na který mělo vliv více faktorů. Kromě omezené otevírací doby výpůjčního pultu a uzavření studoven (kvůli kterému nebylo možné splnit např. požadavky na MVS určené pouze k prezenčnímu studiu) nebyly v některých případech poskytnuty MVS z jiných knihoven. Nicméně i přes mnohá omezení ve službách bylo poskytování MVS zachováno a v případě mezinárodních MVS (tj. výpůjček ze zahraničních knihoven) a pasivních MVS byl zachován cca stejný počet splněných požadavků jako v minulých letech.

Graf 2: Porovnání využívanosti meziknihovních výpůjčních služeb (tj. výpůjček knih zprostředkovaných z jiných knihoven) v posledních čtyřech letech.

Nově ČSN normy online ve Velké studovně: od května 2020 zařízen přístup do kompletní online databáze ČSN norem ze dvou počítačů ve Velké studovně.

Zapojení do dalších aktivit - výpomoc v e-shopu, infolinka. Vyšší nároky na administrativní část práce (především vyřizování e-mailů). Knihovníci z OKS se také aktivně zapojovali do PR aktivit, které se týkaly především včasného informování uživatelů ohledně zavedených vládních omezení a opatření platných pro Knihovnu ČZU.

Brigádníci poskytli výpomoc ve směnném režimu (důležité především v průběhu letního semestru 2020). Posílení týmu knihovníků ze služeb v době omezené otevírací doby výpůjčního pultu i studoven bylo důležité především pro možnost zajištění služeb ve dvou směnách, které se vzájemně nepotkávaly. Dále se brigádníci zapojili do výpomoci e-shopu s balením objednávek.

- V roce 2020 odpracováno celkem 1176 hod.
- V roce 2019 to bylo celkově 3101 hod.

3.2 / Oddělení knihovních fondů (vedoucí: Bc. Alžběta Čechová)

Oddělení knihovních fondů zajišťuje zejména následující agendy:

- akvizici odborné literatury pro studenty i pro akademické pracovníky a dílčí knihovny,
- akvizici a koordinaci elektronických informačních zdrojů využívaných univerzitou,
- akvizici periodik pro celou univerzitu a archivaci periodik ve fondu knihovny,
- katalogizaci publikací pro Knihovnu ČZU a dílčí knihovny na katedrách,
- odpisy a revize knihovního fondu Knihovny ČZU a dílčích knihoven,
- přidělování ISBN publikacím vydávaným na ČZU v Praze a řešení agendy povinných výtisků.

ČZU Knihovna

Obrázek 1: Informační plakát pro uživatele, ve kterém jsou odlehčujícím způsobem přiblížena pravidla pro vstup do budovy Knihovny ČZU. Ukázka PR aktivit a zapojení knihovnic a brigádníků z Oddělení knihovních služeb (tvorba fotografií, realizace plakátu).

Pracovníci Oddělení knihovních fondů (dále jen OKF) se v průběhu roku 2020 věnovali zejména následujícím činnostem:

Revize 2020

Pravidelné revize knihovních fondů na ČZU v Praze spadají mezi povinnosti Knihovny ČZU vyplývající z Knihovního zákona. Průběžně jsou revidovány dílčí knihovny na katedrách a v pravidelných intervalech i knihy, skripta a další typy publikací uložené přímo v budově Knihovny ČZU. V roce 2020 proběhly následující revize:

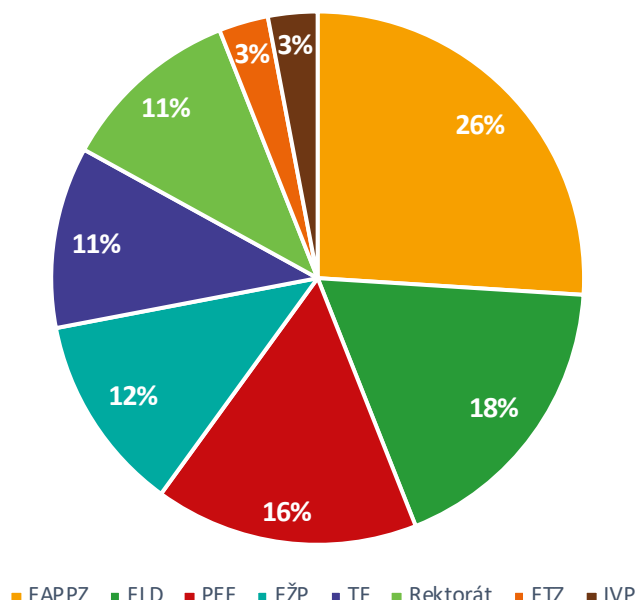
- **Archiv v Kostelci nad Černými lesy:** pracovníci OKF poskytli odbornou pomoc s evidencí nezpracovaného fondu, zajištěním zákonné nabídkové povinnosti vyřazených knih a koordinací jejich distribuce do jiných knihoven v rámci ČR.
- **Velká revize knihovního fondu Knihovny ČZU:** v létě 2020 proběhla kompletní revize knih a skript umístěných ve skladech pro potřeby absenčního půjčování. Během revize bylo fyzicky zkontrolováno více než 70 000 publikací.
- **Spolupráce s Katedrou tropických plodin a agrolesnictví FTZ:** u příležitosti stěhování do nové budovy FTZ požádalo vedení katedry o asistenci při vyřazení zastaralého fondu a zajištění všech potřebných náležitostí (nabídková povinnost, distribuce do knihoven, které o vyřazené publikace projevily zájem). Při této příležitosti byl připraven i podklad pro revizi, která bude v dílčích knihovnách na FTZ probíhat v roce 2021.

Akvizice a katalogizace

Rozvoj knihovních fondů pro potřeby studentů a zaměstnanců ČZU je založen na podrobném monitoringu vycházejících titulů knih i časopisů souvisejících s tematickým zaměřením naší univerzity. Nákup nových titulů probíhá i na základě zpětné vazby od uživatelů, případně přímo pro potřeby dílčích knihoven na katedrách. Všechny nové publikace jsou pečlivě zpracovány a zaneseny do knihovního katalogu. Níže uvádíme vybrané zajímavosti z této oblasti:

- Nově bylo objednáno 6 českých titulů časopisů: *Geografické rozhledy*, *Pro města a obce*, *Zemědělec v regionu*, *Sedmá generace*, *Agroportál24h* a *Central European Forestry Journal*.
- Na základě požadavku jedné z kateder byl zakoupen časopis *Journal of Green Building*.
- Nové podněty k nákupu časopisů získáváme i pomocí monitoringu odmítnutých elektronických přístupů k časopisům v databázích Springer a Elsevier, o které je zájem ze strany našich uživatelů, ale nejsou dosud předplaceny. V roce 2020 jsme takto pořídili dva časopisy: *Veterinary Clinics of North America: Food Animal Practice* a *Veterinary Clinics of North America: Equine Practice*.

Žádost o ISBN podle fakult a ostatních pracovišť v roce 2020

Graf 3: Poměr přidělených žádostí ISBN na ČZU v roce 2020.

Agenda ISBN

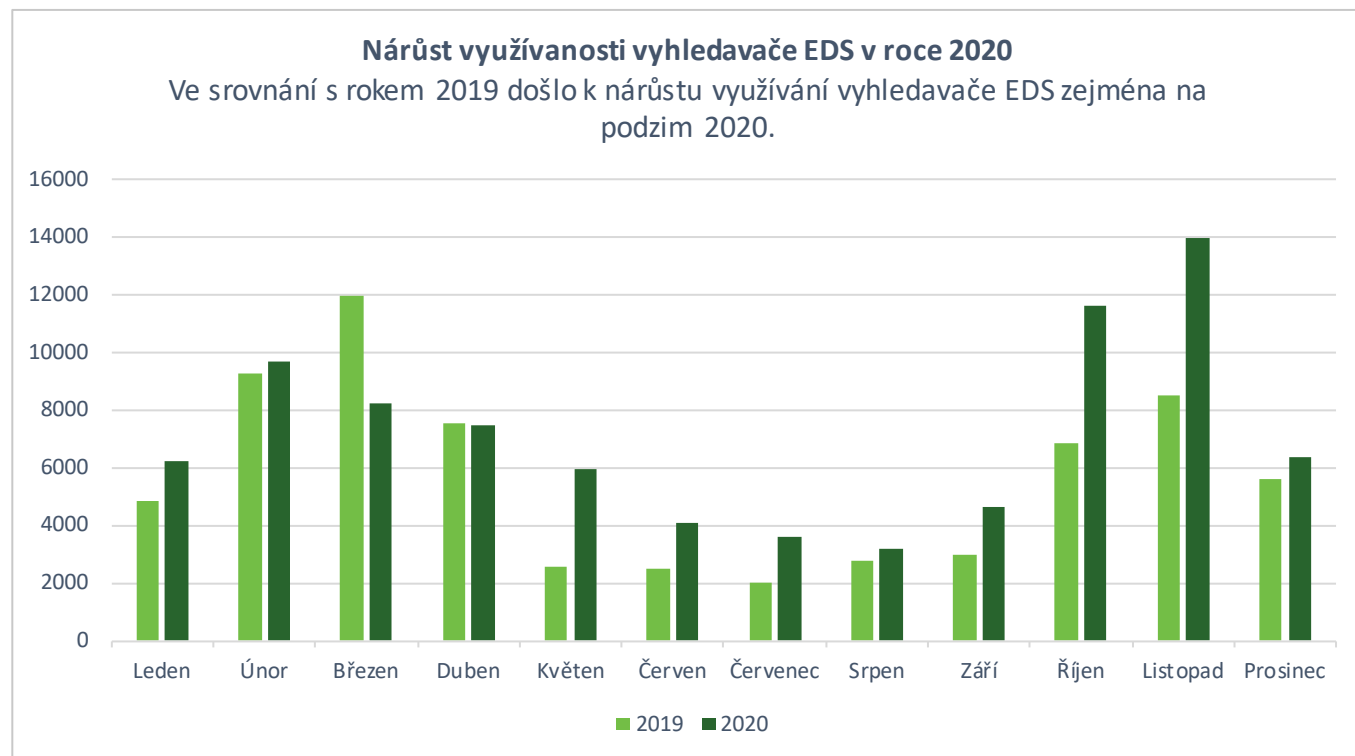
V roce 2020 bylo vyřízeno 73 žádostí o ISBN pro publikace vydávané pod hlavičkou ČZU v Praze. Knihovna následně obdržela od autorů povinné výtisky 70 titulů, z nichž 11 bylo v elektronické podobě.

- Ze zrušené knihovny v Kostelci nad Černými lesy jsme převzali starší ročníky poptávaných časopisů *Živa a Myslivost*, v menší míře i některé další tituly.

Elektronické zdroje (EIZ):

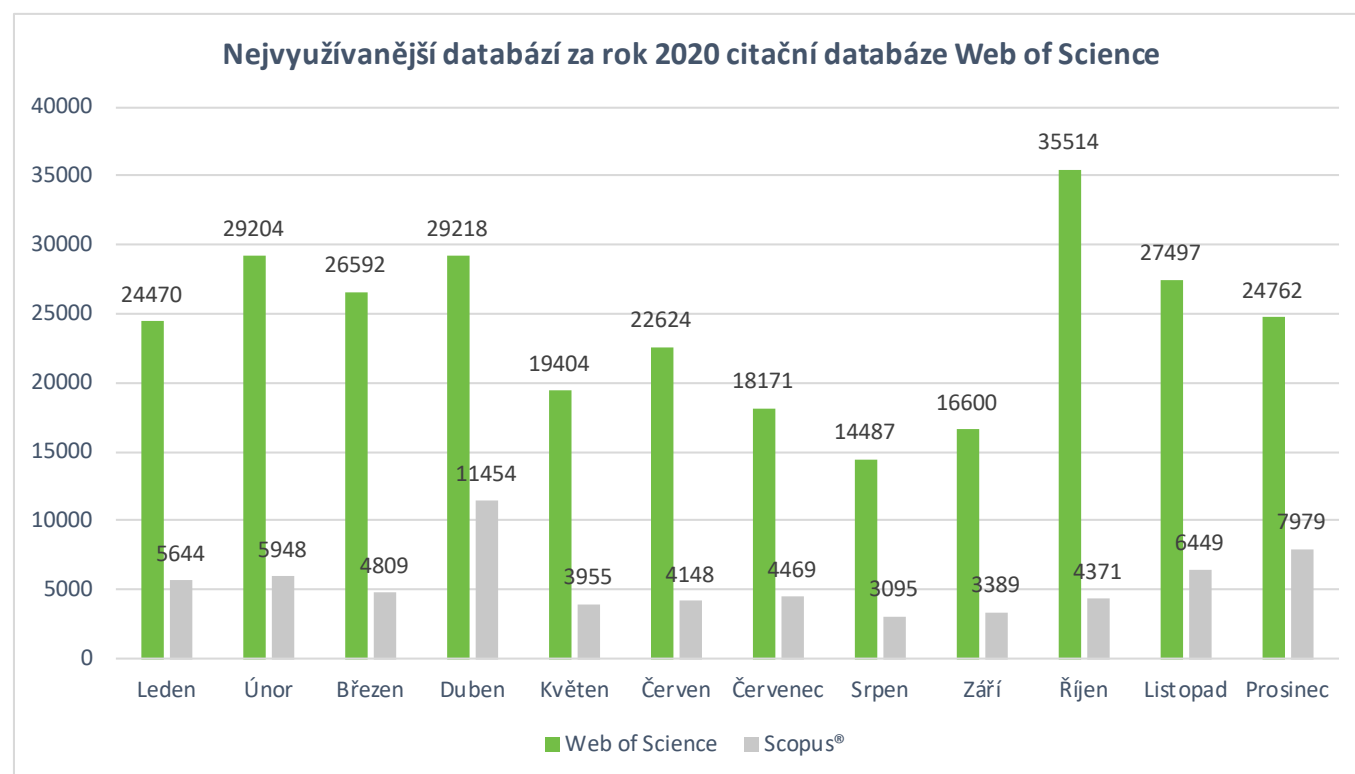
Agenda zajištění přístupu do EIZ, administrativa těchto přístupů, komunikace s dodavateli databází a řešení problémů, se kterými se uživatelé mohou při práci s EIZ setkat – to vše je už po mnoho let pravidelnou součástí činnosti pracovníků Knihovny ČZU. V roce 2020 jsme, v souvislosti s vládními

opatřeními a omezením prezenčních služeb všech knihoven v ČR, pozorovali nárůst využívání všech databází. Výrazně vyšší využití zaznamenal i discovery systém EDS, který Knihovna ČZU již několik let využívá a který umožňuje prohledávání prakticky všech dostupných EIZ v rámci jednoho rozhraní (viz Graf 4).

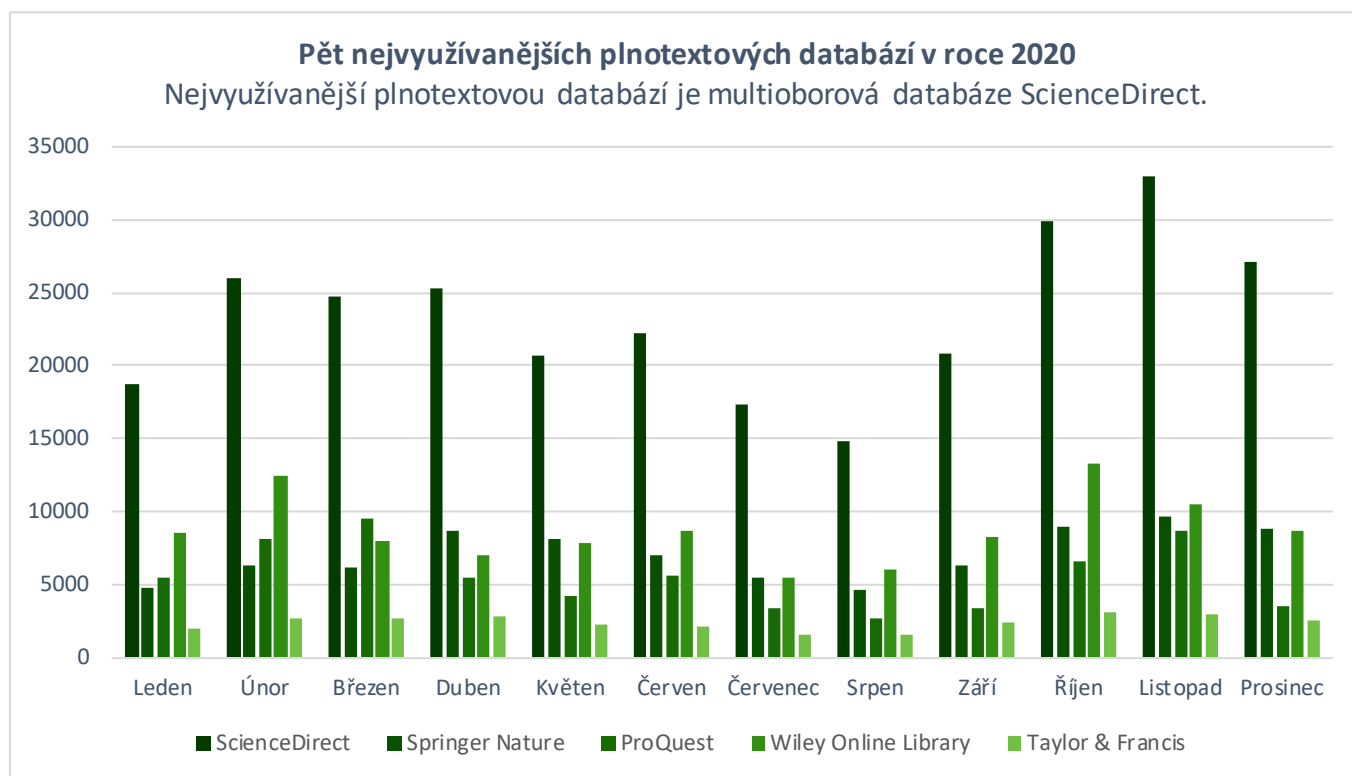

Graf 4: Srovnání využívanosti vyhledavače EDS v posledních dvou letech.

- Nejoblíbenější platformou, pokud jde o počet uskutečněných vyhledávání, je již tradičně **Web of Science**.

Graf 5: Srovnání počtů vyhledávání v citačních databázích dostupných na ČZU v průběhu roku 2020.

Graf 6: Srovnání pěti nejvyužívanějších plnotextových databází dostupných na ČZU v průběhu roku 2020.

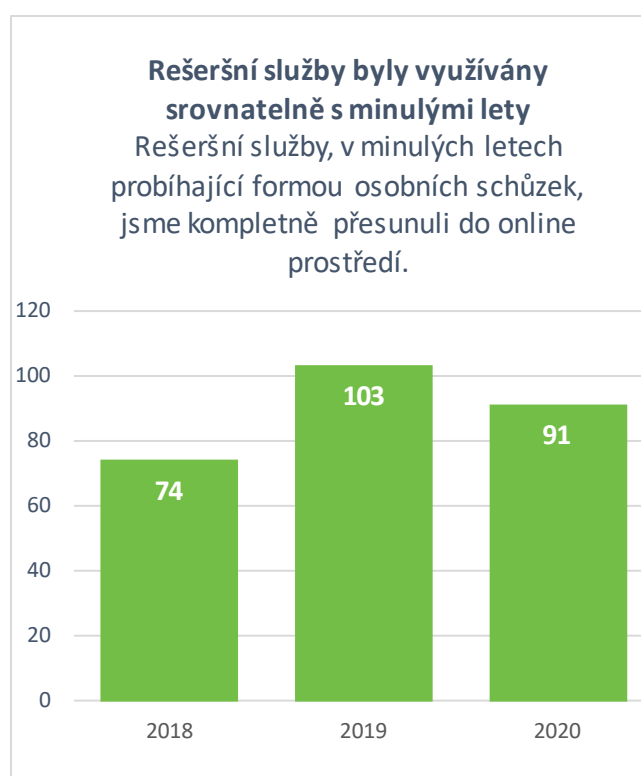
- **ScienceDirect** je nejvyužívanější plnotextovou databází z oblasti elektronických knih a elektronických časopisů. Metriku tzv. zkoumání, která sleduje nejenom stažení plného textu, ale například i prohlížení abstraktu či ukázky textu nebo také citačních referencí, ukazuje Graf 6.

3.3 / Oddělení informační podpory a vzdělávání (vedoucí: Mgr. Kristýna Paulová)

Konzultační a rešeršní činnost

V roce 2020 jsme kompletně přesunuli veškerou konzultační i rešeršní činnost do online prostředí. Studenti i zaměstnanci mohli využít naši kontaktní adresu konzultace@lib.czu.cz, telefonický kontakt a také možnost využít osobní konzultace v prostředí MS Teams. Konzultace ani rešerše tak nebyly nijak omezeny. Delších konzultací jsme poskytli více než 150, k tomu proběhly desítky kratších konzultací. Rešeršní služby byly využívány srovnatelně s předchozími roky (viz graf 7).

Kromě konzultací jsme našim uživatelům získali 436 plných textů článků, a to jak z českých, tak i ze zahraničních zdrojů. Podařilo se nám tak úspěšně vyřídit 98 % požadavků na plné texty.

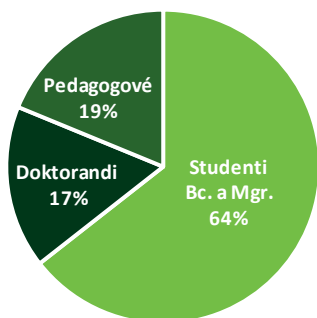

Graf 7: Množství provedených rešerší v letech 2018 – 2020.

Konzultace jsou využívány jak pregraduálními studenty, tak doktorandy a akademickými pracovníky (viz Graf 8).

Konzultační služby využívá celá akademická obec

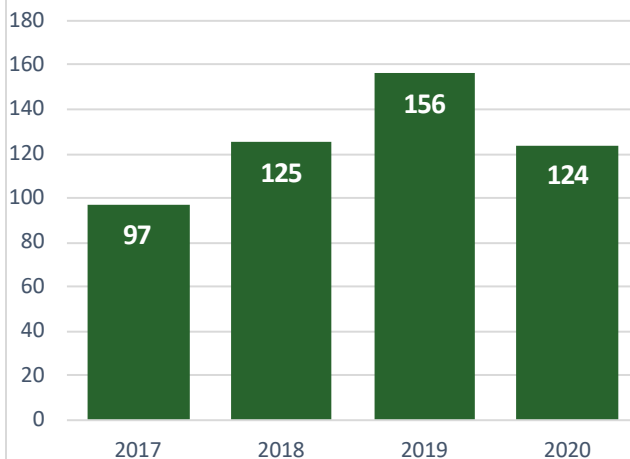
Nejčastějším tématem při konzultacích jsou problémy s citováním a obecná práce s EIZ. U doktorandů a pedagogů se přidávají témata publikování článků a vědeckých identifikátorů.

Graf 8: Procentuální zastoupení jednotlivých skupin uživatelů při konzultacích.

Výuka probíhala v roce 2020 v neztenčené míře

Výuka byla kompletně přesunuta do online prostředí. Důraz se kladl na využívání e-learningu, což vedlo k poklesu odučených hodin.

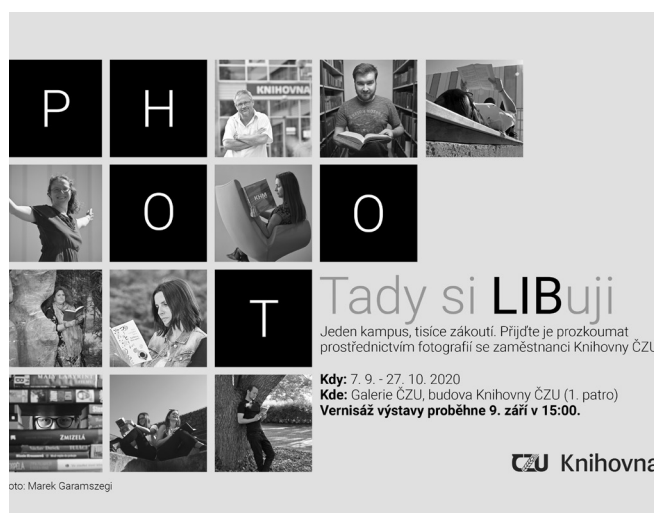
Graf 9: Počet odučených hodin výuky naživo v letech 2017 – 2020.

Výuka a vzdělávací činnost

Při výuce se snažíme co nejvíce využívat aktivizační techniky a pomocí softwarových nástrojů zapojujeme studenty přímo do výuky. I přes omezení výuky se nám podařilo zrealizovat naprostou většinu plánovaných akcí. Zbylé akce byly nahrazeny e-learningovými kurzy, které jsou již trvale důležitou součástí naší výukové činnosti. Kvůli většímu využití e-learningu došlo ke zdánlivému poklesu odučených hodin, jedná se ale jen o pokles hodin přímé výuky. (viz graf 9).

Galerie ČZU

Činnost Galerie ČZU pokračovala přes omezení i nadále. Nejvýraznějším počinem byla výstava "Tady si LIBuji", která prezentovala autorské portréty zaměstnanců Knihovny ČZU. Novinkou byla také první online výstava Tajemství mikrosvětů, jejímž tématem byly fotografie od doc. RNDr. Františka Weydy, CSc.

Obrázek 2: Plakát k výstavě Tady si LIBuji.

3.4 / Kartové centrum a e-shop skript a učebnic (vedoucí: Ing. Daniel Novák, CSc.)

Kartové centrum

(dále jen KC) zajišťuje kompletní proces výroby a výdeje všech typů bezkontaktních čipových karet: studentských, zaměstnaneckých, návštěvnických a také různých typů karet pro speciální účely použití (Rozlet PEF, konzult. střediska PEF, Klub absolventů ČZU). KC dále zajišťuje veškerou agendu týkající se evidence a validace karet, skartace nefunkčních karet a použitých tiskových pásek a řešení veškerých problémů spojených s kartami. KC zajišťuje správu čipových karet, které jsou využívány v informačním systému ČZU společně s univerzitní elektronickou peněženkou (UEP). Kartové centrum se dále zabývá reklamačním procesem při ztrátě funkčnosti karty, který zahrnuje posouzení oprávněnosti požadavku reklamace a vydává souhlasné nebo nesouhlasné stanovisko.

ČZU e-shop

V porovnání s rokem 2019 pokračovalo v roce 2020 navyšování objemu odbavených objednávek (+17%) i počtu Zpráva o činnosti Knihovny ČZU prodaných publikací (+24%). Vytížení e-shopu v exponovaných obdobích bylo, i s ohledem na pozastavení osobních odběrů, částečné zavření studoven a omezení provozu výpůjčních služeb, extrémní. Díky zapojení zaměstnanců z jiných oddělení Knihovny ČZU (především z utlumeného Oddělení knihovnických služeb) se nám podařilo udržet dobu odbavení maximálně dva pracovní dny.

Sortiment e-shopu se ustálil, v současné době nabízíme 450 aktivních titulů (stav k 7. 1. 2021). Literatura je průběžně doplňována a nákup nových publikací probíhá ve spolupráci s autory publikací a katedrami. Neaktuální nebo rozebrané tituly jsou vyřazová-

TABULKA 1 CELKOVÉ VÝKONY KARTOVÉHO CENTRA

Činnost/rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vydané karty ISIC (ks)	4 795	4 842	5 171	5 323	6 040	4 401
Vydané karty ITIC (ks)	98	113	87	132	132	116
Celkem vydané karty zam.; stud.; návšt. (ks)	2 513	1 783	1 804	1 884	2 025	905
Nečipové karty (ks)	-	-	-	-	422	115
Vydané reval. známky (ks)	5 808	5 178	6 012	6 156	6 818	6 969
Uzavřená pojištění (ks)	22	11	11	12	6	5

V roce 2020 nebyl poprvé v období září až listopad zaznamenán nárůst ve výdejích studentských karet ISIC nově přijatým denním studentům (viz tab. 1), a to vzhledem k epidemii covid-19 a s ní souvisejícím omezením v chodu univerzity.

ny. V systému e-shopu byly provedeny další drobné změny, které zpřehlednily a ujasnily informace poskytované zákazníkům e-shopu. Rozdíl mezi evidovanými a realizovanými objednávkami představují storna v počtu 635.

TABULKA 17 CELKOVÉ VÝKONY A TRENDY KNIŽNÍHO E-SHOPU

Činnost/rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet evidovaných objednávek	2 265	2 302	2 360	2 702	2 937	3 363	4 045
Počet realizovaných objednávek	2 012	2 055	2 102	2 344	2 646	2 915	3 410
Celkem prodaných kusů publikací	4 135	4 128	4 149	4 798	4 723	6 281	7 804
Hotovostní platby (tis. Kč)	311	272	274	414	551	656	394

4 / Projektová činnost

Pracovníci Knihovny ČZU se v roce 2020 podíleli na realizaci následujících projektů řešených na ČZU v Praze:

■ **„Podpora elektronických informačních zdrojů a elektronických verzí časopisů“** (IP, garant: doc. Ing. Petr Valášek, Ph.D.): projekt zaměřený na zajištění klíčových elektronických informačních zdrojů pro podporu studia, vědy a výzkumu na ČZU. V rámci projektu je kladen důraz i na propagaci těchto informačních zdrojů mezi studenty a akademickými pracovníky.

■ **OP VVV MOST „Modernizace studia a studijních programů, kvalita a poradenství na ČZU v Praze“:** Tento projekt skončil k 31. 12. 2020. Knihovna ČZU v rámci něj výrazně zkvalitnila svou výukovou činnost. V posledním roce řešení byl vytvořen zejména zastřešující výukový portál, který sjednotil přístup k veškerému vzdělávacímu obsahu. Za zmínku stojí také vytvoření rozsáhlého e-learningového kurzu „Základy akademického psaní“.

■ **ESF II/ ERDF II „Zvýšení kvality studia na ČZU“:** Knihovna ČZU v rámci tohoto projektu koordinuje klíčové aktivity zaměřené zejména na zvyšování kompetencí akademických pracovníků v oblasti e-learningu.

■ **Projekt „Strategické nastavení rozvoje lidských zdrojů na ČZU (HRA)“:** Do projektu a jeho dílčích aktivit jsou zapojeny dvě pracovnice Knihovny ČZU, M. Konečná (pracovní skupina pro oblast HR) a T. Šímová (pracovní skupina pro oblast internacionalizace).

■ Aktivně probíhala spolupráce s Národní technickou knihovnou v rámci jejího projektu **„Národní centrum pro pořizování, správu a využívání elektronických informačních zdrojů – CzechELib“**.

5 / Účast na odborných akcích, rozvoj kompetencí zaměstnanců a spolupráce

V roce 2020 pracovníci Knihovny ČZU navštívili množství odborných seminářů, konferencí a školení, které výraznou měrou přispěly k jejich profesnímu rozvoji. Na několika odborných akcích prezentovali i své příspěvky. Vzhledem k epidemické situaci proběhla většina akcí v online prostředí.

Účast na odborných akcích s příspěvkem:

- **Národní seminář informačního vzdělávání - 10. 3. 2020, Brno:** Konference pořádaná Kabinetem informačních studií a knihovnictví FF MU s cílem nabídnout nové podněty a inspiraci z oblasti informačního vzdělávání. Aktivní účast s příspěvkem *Escape library* na ČZU (K. Paulová, T. Šímová, T. Garamszegi)¹.
- **CovidCON – 8. 9. 2020, Praha:** Celodenní konference zaměřená na sdílení zkušeností z fungování knihoven v průběhu první vlny koronavirové epidemie. Aktivní účast s příspěvkem *Když studenti nemohou do knihovny. A knihovníci také ne ...* (H. Landová)².
- **Bibliotheca Academica 2020, 3. 11. 2020, online:** Klíčová odborná akce v oblasti vysokoškolského knihovnictví, pořádaná Asociací knihoven vysokých škol. Aktivní účast s příspěvkem *Knihovny jako partneři* (H. Landová)³.

Další vybrané vzdělávací akce, kterých se pracovníci Knihovny ČZU zúčastnili:

- **Do černého! Knihovna v souvislostech (27. 1. 2020, Praha).** Mezioborová konference, knihovny v širších společenských souvislostech (účast: A. Čechová, L. Štrosová, M. Zeman).
- **Kniha ve 21. století (11. - 13. 2. 2020, Opava).** Podnětná konference tematicky zaměřená na digitalizaci, roli knihoven ve vzdělávání a architekturu (účast: A. Čechová, P. Dvořáková, T. Garamszegi, M. Konečná).
- **Kurz pedagogických kompetencí (31. 8. - 3. 9. 2020 a 14. 9. 2020, Havířov):** Certifikovaný kurz MŠMT, který umožnil prohloubení praktických i teoretických znalostí z oblasti vzdělávání, byl zakončen praktickou zkouškou (účast: T. Garamszegi).
- **Letní škola OPEN SCIENCE (14. 9. – 18. 9. 2020, Brno):** Konference poskytla účastníkům během jednoho týdne ucelenou představu o tom, jaké novinky a trendy se aktuálně objevují v českém i zahraničním kontextu otevřené vědy (účast: A. Kodatová, T. Šímová).
- **PR akademie pro knihovny (září – listopad 2020, online).** Intenzivní kurz zaměřený na otázky propagace knihoven a jejich činnosti (účast: L. Štrosová, T. Garamszegi).
- **Didaktické aspekty e-learningu (listopad – prosinec 2020, Praha):** Několikatýdenní kurz, realizovaný v rámci projektu ESF II, byl zaměřen jak na praktickou stránku tvorby e-learningu, tak i na autorsko-právní aspekty práce v prostředí Teams a Moodle (účast: T. Garamszegi, A. Kodatová).

¹ Více o konferenci NASIV:

<https://kisk.phil.muni.cz/nasiv/o-konferenci/>

² Více informací o konferenci CovidCON:

<https://sdruk.cz/covidcon/>

³ Více o konferenci BA 2020:

<https://akvs.cz/akce/akce-2020/ba-2020/program/>

5 / Plány na rok 2021

V roce 2021 bude Knihovna ČZU dále rozvíjet své služby – zkvalitňovat služby již fungující a zavádět služby nové, na základě poptávky od studentů a akademických pracovníků.

K nejdůležitějším bodům ročního plánu činnosti budou patřit následující aktivity:

Knihovna ČZU jako celek

- Dokončení procesů vedoucích k ustavení Nakladatelství ČZU a jeho začlenění do organizační struktury Knihovny ČZU.
- Aktualizace Knihovního řádu Knihovny ČZU.
- Kompletní implementace nového loga a nového grafického manuálu ČZU do všech dokumentů a dalších materiálů Knihovny ČZU.
- Nový orientační systém v budově Knihovny ČZU.

Knihovní služby

- Zajištění kvality služeb a úprava workflow služeb v reakci na vládní opatření a omezení.
- Znovuotevření studoven, jakmile to situace umožní.
- Zajištění možnosti samoobslužného tisku a kopírování v budově knihovny.

Knihovní fondy

- Revize fondů v dílčích knihovnách na FTZ.
- Revize disertačních prací ve skladu Knihovny ČZU.
- Revize a uspořádání starších ročníků časopisů v Čítárně Knihovny ČZU.
- Dokončení projektu nového řazení fondu v dílčí knihovně IVP v Malé Chuchli.

Informační podpora a vzdělávání

- Výzkum uživatelských potřeb a spokojenosti se současnými službami: realizace a celkové zajištění několikasupňového výzkumu, který nám umožní kontinuálně sbírat zpětnou vazbu nyní i v dalších letech.
- Revize a sjednocení výukového materiálu dle nových grafických manuálů: díky rychlému rozvoji naší vzdělávací činnosti cítíme potřebu kompletního auditu již vytvořeného materiálu.
- Certifikát Handicap Friendly: získání certifikátu, který bude důkazem otevřenosti našich služeb pro všechny uživatele bez rozdílu.

Kartové centrum a e-shop:

- Migrace e-shopu ze stávající platformy systému Magento na nový systém Shoptet.
- Optimalizace odesílání poštovních zásilek z e-shopu i kartového centra.
- Dokončení implementace digitálních souhlasů při výrobě studentských karet (zejm. procesy po případném odvolání souhlasů).
- Zlepšení komunikace se studijními odděleními fakult v souvislosti s problematikou informovanosti studentů ohledně agendy výroby a následného využití karet.

